

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 28. juuni 2018
(OR. en)

EUCO 9/18

CO EUR 9
CONCL 3

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu kohtumine (28. juuni 2018)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. RÄNNE

1. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas, et toimiva ELi rändepoliitika eeltingimuseks on rände suhtes võetav terviklik lähenemisviis, mis hõlmab ELi välispiiride tõhusamat kontrolli, intensiivsemat välistegevust ja siseaspekte, kooskõlas meie põhimõtete ja väärtustega. See ei ole väljakutse mitte ainult ühe liikmesriigi jaoks, vaid kogu Euroopa jaoks tervikuna. Alates 2015. aastast on kehtestatud mitmeid meetmeid, et saavutada tõhus kontroll ELi välispiiride üle. Selle tulemusena on ELi suunduvate tuvastatud ebaseaduslike piiriületuste arvu võrreldes 2015. aasta oktoobri tiptasemega vähendatud 95% võrra, isegi kui rändevood Vahemere idaosa rändeteel ja Vahemere lääneosa rändeteel on hiljuti suurenenud.
2. Euroopa Ülemkogu on kindlalt otsustanud seda poliitikat jätkata ja tugevdada, et vältida 2015. aasta kontrollimatute voogude kordumist ning vähendada veelgi ebaseaduslikku rännet kõikidel olemasolevatel ja tekkivatel rändeteedel.
3. Vahemere keskosa rändetee puhul tuleks veelgi suurendada jõupingutusi, et peatada Liibüast või mujalt inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajad. EL toetab selles küsimuses jätkuvalt Itaaliat ja teisi kõige suurema surve all olevaid liikmesriike. Ta suurendab oma toetust Saheli piirkonnale, Liibüa rannikuvalvele, ranniku- ja lõunapoolsetele kogukondadele, inimlikele vastuvõtutingimustele, vabatahtlikule humanitaarsele tagasipöördumisele, koostööle teiste päritolu- ja transiidiriikidega ning vabatahtlikule ümberasustamisele. Kõik Vahemerel tegutsevad alused peavad järgima kohaldatavaid õigusakte ja mitte takistama Liibüa rannikuvalve tegevust.

4. Vahemere idaosa rändetee puhul on vaja teha täiendavaid jõupingutusi, et rakendada täiel määral ELi-Türgi avaldust, hoida ära uued piiriületused Türgist ning peatada rändevood. ELi-Türgi tagasivõtulepingut ja kahepoolseid tagasivõtulepinguid tuleks rakendada täiel määral ja mittediskrimineerival viisil kõigi liikmesriikide suhtes. Kiiresti on vaja teha rohkem jõupingutusi, et tagada kiire tagasisaatmine ja vältida uute mere- või maismaateede kujunemist. Endiselt on võtmetähtsusega koostöö Lääne-Balkani piirkonna partneritega ja nende toetamine, et vahetada teavet rändevooegade kohta, hoida ära ebaseaduslikku rännet, suurendada piirikaitse suutlikkust ning parandada tagasipöördumis- ja tagasivõtumenetlusi. Arvestades rändevooegade hiljutist suurenemist Vahemere lääneosas, toetab EL nii rahaliselt kui ka muul viisil kõiki liikmesriikide, eriti Hispaania, ning päritolu- ja transiidiriikide, eeskätt Maroko jõupingutusi ebaseadusliku rände ärahoidmiseks.
5. Selleks et lõplikult lõhkuda inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajate ärimudel, hoides seeläbi ära inimeste traagilist hukkamist, on vaja kõrvaldada ohtliku reisi ettevõtmise ajendid. See nõuab uut, liikmesriikide ühistel või üksteist täiendavatel meetmetel põhinevat lähenemisviisi otsingu- ja päästeoperatsioonide käigus päästetute maabumise suhtes. Sellega seoses kutsus Euroopa Ülemkogu nõukogu ja komisjoni üles kiiresti analüüsima piirkondlike maabumisplatvormide kontseptsiooni tihedas koostöös asjaomaste kolmandate riikide ning ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga. Sellised platvormid peaksid toimima konkreetseid olukordi arvestades, austades täielikult rahvusvahelist õigust ning tekitamata tõmbetegureid.
6. ELi territooriumil tuleks päästetud kooskõlas rahvusvahelise õigusega vastu võtta ühiste jõupingutuste abil, kasutades üleviimist liikmesriikides loodud kontrollitavatesse keskustesse üksnes vabatahtlikkuse alusel, kui kiire ja turvaline menetlemine võimaldab ELi täielikul toetusel teha vahet ühelt poolt tagasisaadetavate ebaseaduslike rändajate ning teiselt poolt rahvusvahelise kaitse vajajate vahel, kelle suhtes kohaldatakse solidaarsuse põhimõtet. Kõik nende kontrollitavate keskuste kontekstis võetavad meetmed, sealhulgas ümberpaigutamine ja ümberasustamine, on vabatahtlikud, ilma et see piiraks Dublini reformi.

7. Euroopa Ülemkogu lepib kokku Türgi pagulasrahastu teise osamakse tegemises ning samal ajal 500 miljoni euro ülekandmises 11. Euroopa Arengufondist ELi Aafrika jaoks mõeldud hädaolukorra usaldusfondi. Lisaks sellele kutsutakse liikmesriike üles panustama täiendavalt ELi Aafrika jaoks mõeldud hädaolukorra usaldusfondi selle täiendamiseks.
8. Rändeprobleemi tuumaga tegelemine nõuab partnerlust Aafrikaga, mille eesmärk on Aafrika kontinendi põhjalik sotsiaalmajanduslik ümberkujundamine, tuginedes Aafrika riikide poolt nende 2063. aasta tegevuskavas (Agenda 2063) määratletud põhimõtetele ja eesmärkidele. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peavad olema valmis seda väljakutset vastu võtma. Me peame viima meie Aafrikaga tehtava koostöö ulatuse ja kvaliteedi uuele tasandile. See ei nõua mitte ainult suuremat arengu rahastamist, vaid ka samme sellise uue raamistiku loomise suunas, mis võimaldab oluliselt suurendada nii Aafrika kui ka Euroopa erasektori investeeringuid. Erilist rõhku tuleks panna haridusele, tervishoiule, taristule, innovatsioonile, heale valitsemistavale ja naiste mõjuvõimu suurendamisele. Aafrika on meie naaber ja seda peavad väljendama tihedamad vahetused ja kontaktid mõlema kontinendi rahvaste vahel kõigil kodanikuühiskonna tasanditel. Koostöö Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu vahel on meie suhete tähtis element. Euroopa Ülemkogu kutsub üles neid veelgi arendama ja edendama.
9. Euroopa Ülemkogu rõhutab järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kontekstis, et ebaseadusliku rände vastu võitlemiseks on vaja kiirete väljamaksete tegemist võimaldavaid paindlikke vahendeid. Seetõttu peaksid sisejulgeoleku-, integreeritud piirihalduse, varjupaiga- ja rändeküsimusteks mõeldud fondid sisaldama sihtotstarbelisi ja olulisi komponente rände välismõõtmise juhtimiseks.
10. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde vajadust selle järele, et liikmesriigid tagaksid ELi välispiiride tõhusa kontrolli; EL toetab seda rahaliselt ja materiaalselt. Ülemkogu rõhutab samuti, et on vaja oluliselt kiirendada ebaseaduslike rändajate tõhusat tagasisaatmist. Mõlemal juhul tuleks vahendite suurendamise ja volituste tõhustamise abil veelgi tugevdada Frontexi toetavat rolli, sealhulgas koostöös kolmandate riikidega. Ülemkogu peab tervitatavaks komisjoni kavatsust esitada seadusandlikud ettepanekud tõhusama ja ühtsema Euroopa tagasisaatmispoliitika kohta.

11. Mis puudutab ELi-sisest olukorda, siis seab varjupaigataotlejate teisene ränne liikmesriikide vahel ohtu Euroopa ühise varjupaigasüsteemi ja Schengeni *acquis* ' terviklikkuse. Liikmesriigid peaksid võtma kõik vajalikud riigisisised seadusandlikud ja haldusmeetmed sellise teisese rände takistamiseks ning tegema selleks omavahel tihedat koostööd.
12. Euroopa uue ühise varjupaigasüsteemi reformiga seoses on saavutatud palju edu tänu eesistujariik Bulgaaria ja eelmiste eesistujariikide väsimatutele jõupingutustele. Mitme dokumendi menetlemine on lõpule jõudmas. Dublini määruse osas tuleb saavutada konsensus, et reformida seda vastutuse ja solidaarsuse tasakaalu alusel, võttes arvesse otsingu- ja päästeoperatsioonide tulemusena maabunud inimesi. Täiendavat analüüsimist vajab ka varjupaigamenetlusi käsitlev ettepanek. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et on vaja leida kiire lahendus kogu paketi osas, ning palub nõukogul jätkata tööd eesmärgiga see võimalikult kiiresti lõpule viia. Edusammude kohta antakse aru Euroopa Ülemkogu oktoobrikuu kohtumisel.

II. JULGEOLEK JA KAITSE

13. Euroopa peab võtma iseenda julgeoleku eest suurema vastutuse ning tugevdama oma rolli usutava ja usaldusväärse osaleja ja partnerina julgeoleku ja kaitse valdkonnas. Seetõttu võtab liit meetmeid Euroopa kaitse tõhustamiseks, edendades kaitseinvesteeringuid, võimete arendamist ja tegevusvalmidust. Need algatused suurendavad liidu strateegilist autonoomiat, samal ajal täiendades ja tugevdades NATO tegevust, kooskõlas varasemate järeldustega. Euroopa Ülemkogu:
 - kutsub üles täitma alalise struktureeritud koostöö (PESCO) kohustused ning arendama edasi esialgseid projekte ja institutsioonilist raamistikku, tehes seda viisil, mis vastab täielikult kaitseküsimuste iga-aastasele kooskõlastatud läbivaatamisele ja muudetud võimearendusplaanile, mis võeti vastu Euroopa Kaitseagentuuris. Järgmises projektide kogumis lepatakse kokku 2018. aasta novembris. Ülemkogu palub nõukogul teha otsus kolmandate riikide PESCO projektides osalemise tingimuste osas;

- peab tervitatavaks PESCO raames ja ELi-NATO koostöö raames sõjaväelise liikuvuse osas tehtud edusamme, loodab, et sõjaväelise liikuvuse ELi tegevuskavas sisalduvad sõjalised vajadused nüüd viimistletakse, ning kutsub liikmesriike üles lihtsustama ja standardima asjaomased eeskirjad ja menetlused 2024. aastaks. Need jõupingutused, mis peaksid täielikult austama liikmesriikide suveräänsust, üksteist vastastikku tugevdama ja järgima kogu valitsemist hõlmavat lähenemisviisi, vaadatakse kord aastas üle komisjoni ja kõrge esindaja aruande alusel, millega alustatakse 2019. aasta kevadel;
- kutsub üles rakendama kiiresti Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi ja tegema uusi edusamme Euroopa Kaitsefondiga nii selle teadusuuringute vahendi kui ka kaitsevõime vahendi osas;
- tervitab ÜJKP tsiviilaspektide tugevdamiseks tehtud tööd ning kutsub üles leppima käesoleva aasta lõpuks kokku ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppes, tagades seega tsiviilkriisiohjele ja ÜJKP tsiviilmissioonidele uue ELi raamistiku, mis sisaldab ambitsioonikaid kohustusi ELi ja liikmesriikide tasandil. Ülemkogu tuletab meelde, et sõjalisi ja tsiviilaspekte tuleb käsitleda terviklikult, keskendudes konkreetsetele tulemustele;
- peab tervitatavaks ühisteatist, mis käsitleb Euroopa vastupidavust hübriid- ning keemilistele, bioloogilistele, kiirgus- ja tuumaohutudele, ning kutsub üles võtma võimalikult kiiresti vastu uue ELi piiravate meetmete korra keemiarelvade kasutamise ja leviku tõkestamiseks. Pärast keemiarelvade keelustamise konventsiooni osalisriikide konverentsi erakorralist istungjärku kohustub EL toetama selle tulemuste rakendamist;

- kutsub kõrget esindajat ja komisjoni üles esitama koostöös liikmesriikidega ja vastavalt Euroopa Ülemkogu 2015. aasta märtsi järeldustele 2018. aasta detsembriks tegevuskava, mis sisaldab konkreetseid ettepanekuid koordineeritud ELi-poolseks reageerimiseks desinformatsioonile, sealhulgas asjakohaseid volitusi ja piisavaid ressursse vastavatele Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni rühmadele;
- rõhutab vajadust tugevdada võimet tegutseda EList väljastpoolt pärinevate küberohtude vastu ning palub institutsioonidel ja liikmesriikidel rakendada ühisteatistes osutatud meetmed, sealhulgas teha tööd küberrünnakute omistamise ja küberdiplomaatia meetmete kogumi praktilise kasutamise vallas;
- kutsub üles veelgi koordineerima tegevust liikmesriikide vahel ning vajaduse korral ELi tasandil ja NATOga konsulteerides, et vähendada vaenuliku luuretegevuse ohtu;
- kutsub üles süvendama veelgi ELi-NATO koostööd, austades täielikult kaasavuse, vastastikkuse ja ELi otsustusprotsessi sõltumatuse põhimõtteid, muuhulgas uue ühisdeklaratsiooni kaudu, tuginedes 2016. aasta ühisdeklaratsiooni ja seonduvate tegevusettepanekute rakendamisel saavutatud edule;
- peab tervitatavaks komisjoni kavatsust esitada seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on parandada vihkamist ja terroriaktide toimepanemist õhutava sisu kindlakstegemist ja eemaldamist.

III. TÖÖKOHAD, MAJANDUSKASV JA KONKURENTSIVÕIME

14. Euroopa Ülemkogu kinnitab riigipõhised koondsoovitused, mida nõukogu on arutanud, võimaldades sellega 2018. aasta Euroopa poolaasta lõpule viia. Reformide hoo suurendamiseks tuleks ära kasutada majanduse praegust head olukorda.
15. Endiselt on oluline prioriteet õiglase ja tõhusa maksustamise tagamine. Seda arvestades tuleb aktiivselt tegeleda maksustamise vältimise, maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettuse vastase võitlusega nii ülemaailmsel tasandil (eriti OECD-s) kui ka ELis. Samal ajal on olemas reaalne vajadus kohandada meie maksusüsteeme vastavalt digitaalajastule. Seetõttu peaks nõukogu tegelema digitaalmajanduse maksustamist käsitlevate komisjoni ettepanekutega. Samuti tuleks jätkata tööd küsimusega, kuidas tagada käibemaksu tõhus kogumine, sealhulgas saavutada kiiresti edu lühiajalisi meetmeid käsitlevate komisjoni ettepanekutega.
16. Suurenevaid kaubandusalaseid pingeid arvestades toonitab Euroopa Ülemkogu reeglitepõhise mitmepoolse kaubandussüsteemi säilitamise ja edasiarendamise tähtsust. EL on pühendunud selle moderniseerimiseks tehtavale tööle ja kutsub kõiki partnereid üles andma selle jaoks positiivse panuse. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku tervikliku lähenemisviisi kohta, mis käsitleb WTO toimimise parandamist koostöös sarnase mõttelaadiga partneritega sellistes määrava tähtsusega valdkondades nagu i) paindlikumad läbirääkimised, ii) praegu esinevaid probleeme käsitlevad uued reeglid, muu hulgas tööstuse subsideerimise, intellektuaalomandi ja sunniviisilise tehnosiirde vallas, iii) kaubanduskulude vähendamine, iv) uus lähenemisviis arengu suhtes, v) tulemuslikum ja läbipaistvam vaidluste lahendamine, kaasa arvatud apellatsioonikogu, et tagada võrdsed tingimused, ning vi) WTO kui institutsiooni, muu hulgas selle läbipaistvuse ja järelevalvefunktsiooni tugevdamine.

17. EL jätkab oma positiivse kaubanduslase tegevuse ühe osana läbirääkimiste pidamist, et saavutada ambitsioonikad, tasakaalustatud ja vastastikku kasulikud kaubanduskokkulepped peamiste partneritega kogu maailmas, edendades oma väärtusi ja standardeid. Võrdsete tingimuste tagamisele aitab kaasa kaubanduse kaitsevahendite ajakohastamist käsitleva määruse hiljutine vastuvõtmine. Euroopa Ülemkogu kutsub üles võtma võimalikult kiiresti vastu seadusandliku ettepaneku, milles käsitletakse välismaiste otseinvesteeringute taustauuringuid.
18. Reaktsioonina USA otsusele kehtestada ELile teras- ja alumiiniumtoodete suhtes tariifid, mida ei saa põhjendada riigi julgeoleku kaalutlustega, toetab Euroopa Ülemkogu täielikult tasakaalustavate meetmete võtmist, potentsiaalsete kaitsemeetmete võtmist meie oma turgude kaitseks ja kohtumenetluse algatamist WTOs, vastavalt komisjoni algatusel tehtavale otsusele. EL peab reageerima kõikidele selgelt proteksionistliku olemusega meetmetele, sealhulgas sellistele meetmetele, mis seavad kahtluse alla ühise põllumajanduspoliitika.

IV. INNOVATSIOON JA DIGITAALKÜSIMUSED

19. Euroopa peab arendama edasi oma kvaliteetseid teadusuuringuid kogu ELis ja kujundama need uuteks toodeteks, teenusteks ja ärimudeliteks. Me vajame tugevamat ja kaasavat innovatsiooni ökosüsteemi, et soodustada läbimurdelist ja uut turgu loovat innovatsiooni ning pakkuda ulatuslikku toetust ettevõtjatele, sealhulgas VKEdele, kellel on murrangulist potentsiaali edukaks ülemaailmsetele turgudele sisenemiseks.
20. Väga tähtis on saavutada enne praeguse õigusloometsükli lõppu tulemusi digitaalset ühtset turgu käsitlevate järelejäanud seadusandlike ettepanekute osas. Euroopa andmepõhise majanduse rajamiseks on vaja täiendavaid meetmeid, et parandada andmete tõhusat kasutamist kogu ELis ja suurendada usaldust kõrgete andmekaitsestandardite ning isikuandmete kaitse üldmääruse täieliku rakendamise ja proportsionaalse jõustamise abil kõigi meie ühtsel turul majandustegevuses osalejate suhtes. Tehisintellekti väljatöötamiseks on hädavajalikud kvaliteetsed andmed. Euroopa Ülemkogu kutsub kaasseadusandjaid üles kiiresti analüüsima viimast andmepaketti. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil teha liikmesriikidega koostööd tehisintellekti kooskõlastatud kava osas, tuginedes komisjoni hiljutisele teatisele.
21. Kooskõlas Sofias peetud ELi juhtide mitteametliku aruteluga esitab Euroopa Ülemkogu tungiva nõudmise parandada ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele, muu hulgas ELi ja riiklike teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise skeemide ja vahendite parema koordineerimise kaudu, kehtestada soodus regulatiivne keskkond, mis toetab suuremat riskide võtmist, ning edendada digioskusi ja sidemeid akadeemilise ringkonna, tööstuse ja valitsuste vahel. Tuleks ergutada koostööd teadusuuringute, innovatsiooni ja hariduse vahel, muu hulgas Euroopa ülikoolide algatuse kaudu.
22. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles käivitama programmi „Horisont 2020“ järelejäanud ajal uue katsealgatuse läbimurdelise innovatsiooni kohta. Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames luuakse Euroopa innovatsiooninõukogu, et teha kindlaks läbimurdeline ja murranguline innovatsioon ning seda võimendada.

V. MUUD KÜSIMUSED

23. Euroopa Ülemkogu väljendab suurt heameelt endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi ja Kreeka vahel nimeküsimumes saavutatud kokkuleppe üle ja toetab seda. See koos Bulgaaria ja endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi vahelise kokkuleppega sõpruse, heanaaberlikkuse ja koostöö lepingu üle on hea eeskuju teistele piirkonna riikidele heanaaberlike suhete tugevdamiseks.
24. Euroopa Ülemkogu kinnitab järeldused laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta, mille nõukogu võttis vastu 26. juunil 2018.
25. Euroopa Ülemkogu kordab oma täielikku toetust ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 2166 seoses lennu MH-17 allatulistamisega. Euroopa Ülemkogu kutsub Venemaa Föderatsiooni üles aktsepteerima oma vastutust ja tegema tõe, õiguse ja vastutuse kindlakstegemisel täielikku koostööd.
26. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni poolt 2. mail 2018. aastal mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta esitatud ettepanekute paketi ning pärast seda esitatud valdkondlikud seadusandlikud ettepanekud programmide kohta, millega toetatakse Euroopa poliitikameetmeid. Euroopa Ülemkogu kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles neid ettepanekuid põhjalikult ja võimalikult kiiresti analüüsima.
